

Jerzy Slazak
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 46-850 82 8974, 467-612 28 974
Fax 46-850 82 8808
jerzy.slazak@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

VATTENPROVTAGNING VID STOCKHOLMS STRANDBAD – RESULTAT FRÅN SOMMAREN 2009

Miljöförvaltningens redovisning

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens redovisning
- 2 Överlämna Miljöförvaltningens redovisning till berörda stadsdelar och verksamhetsutövare

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Badvattenkvaliteten vid Stockholms 28 officiella strandbad är överlag god.

Sätrabadet har de senaste badsäsongerna haft återkommande problem med förhöjda bakteriehalter. Med stor sannolikhet kommer detta strandbad att få en anmärkning av EU-kommissionen under 2010, med 2009 års resultat som underlag.

Under 2009 har inga farligt höga halter av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algblooming, uppmäts vid de besökta badplatserna med undantag av ett prov taget i sjön Trekanten i slutet av sommaren.

Upprustning av fyra nya strandbad, Fredhällsbadet, Gröndals brygga, Hägerstens hamn samt Skrubba, påbörjades under sommaren 2009 och beräknas vara klara innan 2010 års badsäsong.

Badvattenkvaliteten vid Tanto (Årstaviken) har under 2009 blivit bättre och enligt Miljöförvaltningens bedömning lämpar sig platsen för etablering av ett officiellt strandbad.

Bakgrund

Inom Stockholms kommun finns 28 officiella strandbadplatser längs Mälarens stränder, Saltsjön och i mindre insjöar. Ansvar för skötsel och underhåll av dessa åligger den stadsdelsnämnd där badet är beläget. Två badplatser drivs av andra ägare än Stockholms stad: Sköndalsbadet drivs och sköts av Sköndalsstiftelsen och Ekhagen drivs av Djurgårdsförvaltningen.

Ett officiellt strandbad måste uppfylla vissa grundläggande krav. Badvattnet ska vara tjänligt från hygienisk synpunkt vilket bedöms med vattenprover som tas under sommaren. Ett visst antal toaletter beroende av antalet besökande ska ställas ut, livräddningsutrustning ska finnas tillgänglig och informationsskyltar ska finnas på stranden. Avfallshantering ska vara säkrad så att ingen olägenhet uppkommer.

17 av strandbaden har över 200 badgäster per dag i genomsnitt och klassas därför som EU-strandbad. Övriga 11 benämns som kommunala strandbad.

Bedömningen av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt görs av Miljöförvaltningen och baseras på bakteriologiska undersökningar av vattenprov. Förekomsten av tarmbakterierna E.coli och intestinala enterokocker (indikerar fekal förorening) utgör den huvudsakliga grunden för denna bedömning. Badvattenprover från alla strandbadplatser analyseras i enlighet med EG-direktiven om kvaliteten på badvatten (2006/7/EG) och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2008:8). Analysresultaten på strandbadvatten räknas som miljö kvalitetsnormer och måste uppfylla vissa kriterier för att människors hälsa eller miljön inte ska komma till skada.

Resultat under badsäsongen 2009

Resultaten av badvattenundersökningarna redovisas kontinuerligt på Smittskyddsinstitutets hemsida badplatsen.smittskyddsinstitutet.se.

På www.stockholm.se, där allmänheten kan hämta information om badvattenkvalitet, algblooming eller händelser som berör strandbadplatser, finns en direktlänk till denna sida.

Miljöförvaltningen har under badsäsongen maj-augusti 2009 tagit prover för bedömning av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt vid stadens samtliga officiella strandbad. Tabellen nedanför visar sammanställda provresultat för respektive strandbad.

STRANDBAD	Antalet prov-platser	Antalet prov	Tjänliga	Tjänliga med anmärkning	Otjänliga	Algblomning
Mälarbaden						
Hässelby allmänna	1	6	5	1		
Johannesdalsbadet	1	8	6	2		
Kanaanbadet	2	13	10	2	1	
Lilla Essingen	1	6	6			
Långholmens klippbad	1	6	6			
Långholmens strandbad	1	7	6	1		
Lövstabadet	1	6	6			
Maltesholmsbadet	2	13	12	1		
Minnebergsbadet	1	10	6	3	1	
Mälarhöjdsbadet	2	12	12			
Smedsuddsbadet	2	14	12	2		
Solviksbadet	1	7	6	1		
Stora Essingen	1	6	6			
Sätra strandbad	2	17	12	3	2	
Ängbybadet	2	14	11	2	1	
Sjöar och vikar						
Brunnsviksbadet	1	7	6	1		
Ekhagen	1	6	6			
Farsta strandbad	1	7	5	2		
Flatenbadet allmänna	1	6	6			
Flatenbadet barn	1	7	6	1		
Hökarängsbadet	1	6	6			
Långsjöbadet	1	8	6	2		
Sköndal	1	6	6			
Trekanten	1	6	6			JA
Nya strandbad						
Fredhällsbadet	1	4	4			
Gröndalsbrygga	1	6	6			
Hägerstenshamnen	1	6	6			
Skrubba	1	7	6	1		
Potentiella bad						
Hässelby strandbad	1	5	3	2		
Årstaviken (Tanto)	1	6	5	1		
Bellevueparken	1	6	6			
Summa:	36	244	211	28	5	
Procent:		100	86,4	11,5	2,1	

Bakteriehalter

Generellt är badvattnet vid Stockholms officiella strandbad av god kvalitet från hygienisk synpunkt. En del avvikelser förekommer från år till år beroende på väderleken under badsäsongen och badets belägenhet. Årets badsäsong har präglats av låg temperatur och ganska mycket regn. Det varma sommarvädret under säsongens soliga dagar och den stora belastningen på strandbadplatserna samt regn är bidragande faktorer till att badvattenkvaliteten vid vissa stränder visar sämre resultat. Mycket nederbörd och föroreningar som rinner ner i vattnet med regnvatten kan påverka badvattenkvaliteten negativt. Vid mycket kraftigt regn kan en bräddning av blandad dag- och avloppsvatten ske och vid ett antal strandbad finns bräddavloppen i närheten av stranden. En annan orsak som kan påverka badvattenkvalitet är ett stort antal sjöfågel som uppehåller sig på stadens badstränder under sommaren. Dessa fåglar förorenar bryggor och gräsmattor och vid nederbörd förorenas också vattnet. Det är heller inte osannolikt att det förekommer att fritidsbåtar som ligger vid bryggorna i närheten av strandbad tömmer sina avlopp där.

Vandalisering av anläggningar som finns på stränderna kan också bidra till avvikande provresultat. Exempel på en sådan situation är Minnebergsbadet, där någon välte en Bajamajatolett och en del föroreningar har runnit ut i vattnet med höga bakteriehalter och otjänligt prov som konsekvens.

Två av Stockholms strandbad: Sättrabadet och barnbadet vid sjön Flaten fick under våren 2009 en anmärkning från EU-kommissionen. Anmärkningen är baserad på badsäsongen 2007 och 2008 för Sättrabadet då denna badplats inte uppfyllde de hygieniska kraven som ställs på ett EU-strandbad enligt nuvarande Badvattendirektiv. Med stor sannolikhet kommer Sättra strandbad att få en anmärkning av EU-kommissionen även under 2010 med 2009 års resultat som underlag.

Sättrabadets fortsatt och oförändrat dåliga badvattenkvalitet kan till en vis del relateras till sjöfågelförekomsten och deras förorening av gräsytor. En annan orsak som kommer att utredas är eventuellt läckage av avloppsvatten från fastigheter, verksamheter och båtklubbar som ligger i närheten av badplatsen. Miljöförvaltningen kommer genom skapande av badvattenprofiler och tillsynsinsatser att kartlägga orsakerna till den tidvis dåliga badvattenkvaliteten och, om källan identifieras, kräva åtgärder som kan förbättra resultatet.

Anmärkningen som riktades mot Flatenbadets barnbad beror på att parametrarna, som EU's bedömning av badvattenkvalitet baseras på, ändades under 2008. Bedömningen ska göras utifrån prov tagna under den senaste fyraårsperioden. I och med övergången till de nya parametrarna baserades EU's bedömning enbart på det sista provet som togs under badsäsongen 2008. Under denna period regnade det ganska kraftigt och nederbörden tog med sig föroreningar till vattnet. Smittskyddsinstitutet har på sin hemsida valt att redovisa badvattenkvaliteten vid Flatenbadets barnbad som utmärkt.

Nya strandbad

Under badsäsongen 2009 etablerades fyra nya officiella strandbad inom kommunen. Dessa är Fredhällsbadet, Gröndalsbrygga, Hägerstenshamnen och Skrubba. Utöver dessa platser tog förvaltningen badvattenprover vid ytterliggare tre stränder för att utvärdera och eventuellt rekommendera etablering av officiella strandbad. Dessa är: Årsta viken (Tanto), Hässelby strandbad samt Bellevueparken.

Av alla dessa platser var bara Fredhällsbadet i sådant skick att det efter små ändringar i öppettider kunnat ta besökare från allmänheten. Gröndalsbrygga, Hägerstenshamnen och Skrubba kräver större investeringar och stadsdelarna har inte hunnit med upprustning och förbättringar före badsäsongen 2009. I Skrubba ska t.ex. en ny väg anläggas för att räddningsfordon ska kunna komma fram. I de flesta fall har arbeten med upprustning redan börjat och beräknas vara avslutade innan badsäsongen 2010.

Årstaviken (Tanto) visade under badsäsongen 2009 bättre resultat av bakteriologiska undersökningar än föregående år. Miljöförvaltningen bedömer därför att platsen är lämplig för etablering av ett officiellt strandbad.

Hässelby strandbad visade varierande provresultat och enligt förvaltningen bör badstranden undersökas och kartläggas på eventuella föroreningskällor. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har för avsikt att utreda markägarförhållanden för stranden för att kunna ta över driften och skötsel av platsen. I dagsläget ägs marken av Fortum.

Algblomning

Sedan 1994 kontrolleras i en del sjöar även förekomsten av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algblomning. Miljöförvaltningen tar planktonprover och gör fältobservationer. Under sommaren 2009 skedde provtagning vid Brunnsviksbadet, Sköndalsbadet, Långsjöbadet, Farstastrandsbadet. Ett prov togs även vid Trekantsbadet. Urvalsprincipen för provtagningsplatser är redan övergödda sjöar och vikar, eller sjöar och vikar med dålig vattenomsättning och risk för övergödning. Vid bedömningen av halterna följer förvaltningen WHO:s riktlinjer.

Inga farligt höga halter av cyanobakterier uppmättes vid de besökta badplatserna år 2009.

Sjön Trekanten visade förhöjda halter av cyanobakterier under vecka 34. Detta föranledde att förvaltningen varnade allmänheten genom att hänga upp skyltar i anslutning till stranden med uppmaning till besökare att vidta försiktighet vid eventuellt bad. Förvaltningen kommer därför att föreslå att alg prover ska tas vid Trekanten under hela kommande badsäsong.

Slut

Bilagor:

1. Karta över Stockholms strandbadplatser